

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРНАМЕНТИКА ТА ЕТНОДИЗАЙН

для студентів спеціальність 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Протокол № 2082/21
Насосенко
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 21 р.

Розробник:

Олена СВІТЛИЧНА, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Олена СВІТЛИЧНА, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Олена БРАЖНИК, заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 17 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри
дизайну _____

Наталія КРАВЧЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

« 14 » вересня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022.00.01 «Графічний дизайн» _____ Віктор МИХАЛЕВИЧ

Робочу програму перевірено

« ____ » _____ 2021 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
“ _____ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРНАМЕНТИКА ТА ЕТНОДИЗАЙН

для студентів спеціальність 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Розробник:

Олена СВІТЛИЧНА, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Олена СВІТЛИЧНА, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Олена БРАЖНИК, заслужений художник України, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 17 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри

дизайну _____ Наталія КРАВЧЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

«___» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми

022.00.01 «Графічний дизайн» _____ Віктор МИХАЛЕВИЧ

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2021 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
«Орнаментика та етнодизайн»			
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>		
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>		
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>5 / 150</i>		
Курс	<i>1</i>	<i>1</i>	
Семестр	<i>1</i>	-	<i>1</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>3</i>		
Обсяг кредитів	<i>5</i>	-	<i>5</i>
Обсяг годин на семестр, в тому числі:	<i>150</i>	-	<i>150</i>
Аудиторні	<i>114</i>	-	<i>20</i>
Модульний контроль	<i>10</i>	-	-
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	<i>26</i>	-	<i>130</i>
Форма семестрового контролю	залік		залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є засвоєння обсягу знань щодо змісту і структури колористики, орнаментики, розробок з етнодизайну в європейських, східних і азійських культурах в історичному контексті, опанування колористичних, композиційних методів і прийомів, графічних технік відтворення і створення орнаментальних структур та розробок об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів.

Предметом вивчення курсу є кольорові схеми і моделі, види й типи орнаментів, специфіка етнодизайну в світовому та українському мистецтві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення специфіки, структури орнаментів у взаємозв'язку з їх змістовними характеристиками на прикладі європейських, східних і азійських культур;
- аналіз закономірних фаз становлення етнодизайну як напряму проектно-творчої діяльності;
- ознайомлення з основними напрямками розвитку наук з кольорознавства і колористики в етнодизайні;
- формування цілісного уявлення про художньо-естетичні, символічні та формотворчі якості кольору в етнодизайні;
- набуття практичних навичок при створенні різних за складністю орнаментальних композицій, використовуючи кольорову гармонію природних форм, символіку та специфіку колористики етнокультур;
- засвоєння методів і прийомів створення орнаментальних структур;
- набуття навичок роботи з теоретичним і візуальним матеріалом у вигляді виконаних під час вивчення тем дисципліни копій, замальовок, ескізів;
- формування аналітичних і проектно-творчих компетенцій, спрямованих на графічне відтворення як історичного матеріалу в дизайні, так і створення власних розробок із застосуванням орнаментальних форм та етнічних мотивів.

Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного

кольорознавства, розділ знань про колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову української культури.

Орнамент розглядається як особлива система художньої інформації й вивчається в зразках розписів і декоративних малювань, архітектури, кераміки та інших видів декоративного мистецтва.

Етнодизайн розглядається як специфічна форма проектно-творчої діяльності на матеріалі культурно-історичних регіонів Азії, Сходу, Африки, України.

Теоретичний лекційний матеріал з колористики, орнаментики та етнодизайну закріплюється виконанням значного обсягу практичних занять, які передбачають як відтворення історичних орнаментальних зразків у графічних техніках, так і створення власних орнаментальних композицій і розробок об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів. Практичні завдання виконуються на базі майстерні графіки (№ 217).

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра дизайну формуються *загальні та фахові компетентності*.

Загальні компетентності (ЗК), а саме:

ЗК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 7	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 9	Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 3	Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.
СК 5	Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

СК 6	Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
СК 8	Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.
СК 11	Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1	Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
ПРН 3	Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.
ПРН 4	Визначати мету, завдання та етапи проектування.
ПРН 6	Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.
ПРН 7	Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
ПРН 11	Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.
ПРН 12	Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.
ПРН 13	Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
ПРН 14	Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
ПРН 15	Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.
ПРН 18	Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин					
		денна форма					
		усього	у тому числі				
л.	прак.		лабор.	МКР	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОЛОРИСТИКА							
1	Закономірності кольорових композицій Тема 1. Кольорознавство та колористика. Теорія кольору. Систематика і класифікація кольорів. Закономірності кольорових композицій.	6	2	-	4		
2	Тема 2. Кольоровий контраст-нюанс та кольорова гармонія.	4		-	4		
3	Тема 3. Колір як засіб графічного дизайну: колорит, типи кольорових сполучень.	6		-	6		
4	Символіка кольору Тема 4. Принципи моделювання кольорового клімату в природному та штучному середовищі. Колір – фактор зорового комфорту, психофізичного впливу, естетичний фактор. Колір – засіб виявлення форми та організації простору, засіб інформації.	6		-	6		
5	Образна асоціативність кольорів Тема 6. Асоціативність кольорів. Проект «Тематична декоративна образно-асоціативна композиція».	18		-	16		2
6	МКР 1	2		-		2	
7	Усього за ЗМ 1	42	2	-	36	2	2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРНАМЕНТИКА.

9	Комбінаторика та стилізація – фундаментальна основа орнаменту Тема 10. Лекція 2. Основи стилізації та формальної композиції в орнаменті. Варіативні основи стилізації. Лінійна та площинна комбінаторика. Класифікація орнаментів.	10	4	4	-		2
10	Тема 11. Метроритмічна організація орнаментального ряду, лінійна та площинна комбінаторика.	8		6	-		2

11	Тема 12. Біонічні форми і комбінаторика.	8		6	-		2
12	Орнамент як універсальна візуально-комунікативна мова Тема 13. Орнаменти в контексті історичних практик. Кольоро-графічні особливості орнаментики різних історичних епох (Стародавній Єгипет, епоха античності, готика, Відродження, класицизм, бароко).	8		6	-		2
13	Тема 14. Орнамент як універсальна візуально-комунікативна мова Нового та новітнього часів. (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм).	8		6	-		2
14	Тема 15. Проект «Орнамент в історичному контексті» Створення орнаментально-декоративної композиції в історичному стилі.	10		8	-		2
15	МКР 2	4			-	4	
16	Усього за ЗМ 2	56	4	36	-	4	12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕТНОДИЗАЙН							
17	Етнотрадиції як першоджерела сучасних об'єктів дизайну. Тема 16. Орнаментика в контексті розмаїтих етнокультурних традицій світу. Принципи трансформації та інтерпретації.	4		2	-		2
18	Тема 17. Етнотрадиції як специфічна форма проектно-творчої діяльності. Проект «новорічна прикраса».	10		8	-		2
19	Тема 18. Проект «Орнамент в контексті розмаїття етнокультур світу»	10		8	-		2
20	Особливості вітчизняного декоративного мистецтва в контексті сучасної орнаментики. Тема 19. Регіональні особливості колористики та структури українських орнаментів.	8		6	-		2
21	Тема 20. Вплив технологій народних промислів на стилістику орнаментів.	8		6	-		2
22	Тема 21. Проект «Орнамент в контексті української етнокультури» з урахуванням модерністських та/чи постмодерністських графічних тенденцій.	8		6	-		2
23	МКР 3	4			-	4	
24	Усього за ЗМ 3	52		36		4	12
25	Усього за 1 семестр	150	6	72	36	10	26
26	Усього	150	6	72	36	10	26

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КОЛОРИСТИКА.

Тема 1. Лекція 1. (2 год.) Закономірності кольорових композицій. Кольорознавство та колористика. Теорія кольору. Систематика і класифікація кольорів. Вступ. З історії розвитку науки про колір. Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного кольорознавства, розділ знань про колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову. Колористика в етнодизайні розглядається як колірне культурне середовище що формують художньо-естетичні традиції різних народів світу.

Існування стійких колірних переваг символізує різні етапи розвитку культури. Групи кольорів і способи їх гармонізації стають свого роду знаками всередині загальнокультурних явищ. Мова кольору є для людей знаковими системами: одночасно і художньо-естетична система і функціонально-утилітарна. Перша переважно ґрунтується на символіці кольору, колірної культурі, друга - на психофізіологічних особливостях сприйняття і реакції на колір.

Лабораторна робота 1. Створення декоративної композиції на основі певної колористичної гами кольорів (монохромна гама, пари додаткових кольорів, колірна тріада) з використанням різних способів їх гармонізації на прикладі стилізованого натюрморту. Формат А4 – 3 шт.

Тема 2. Кольоровий контраст-нюанс та кольорова гармонія.

Лабораторна робота 2. Створення декоративної композиції на основі різних видів колористичних контрастів-нюансів та кольорових гармоній («тепла», «холодна», «біла», «земляна» палітри, «контраст тепло-холодної гами») на прикладі стилізованого пейзажу. Формат А4 – 6 шт.

Тема 3. Колір як засіб графічного дизайну: колорит, типи кольорових сполучень.

Лабораторна робота 3. Створення декоративної композиції на основі різних типів кольорових сполучень та колоритів («нейтральна» палітра,

«тональний контраст» «тепло-холодний нюанс») на прикладі стилізованого портрету (автопортрету). Формат А4 – 4 шт.

Тема 4. Символіка кольору. Принципи моделювання кольорового клімату. Колір – засіб виявлення форми, організації простору, засіб інформації.

Лабораторна робота 4. Створення декоративної композиції на основі різних принципів моделювання кольорового клімату (внутрішнього та/або зовнішнього природного та/або штучного середовища) на прикладі умовної технології. Формат А4 – 1 шт.

Тема 5. Образна асоціативність кольорів. Стереотипність сприйняття кольорів. Проект «Тематична декоративна образно-асоціативна композиція».

Лабораторна робота 5. Виконання тематичної декоративної композиції в матеріалі (лінійно-плямова, колажно-аплікативна, мозаїчна або мішана техніки) тематичної декоративної композиції. (Тема проекту – за вибором студента). Формат А3 – 1 шт. (кольоровий варіант). Матеріали та інструменти – за вибором студента.

Можливі варіанти тем декоративної композиції:

- Озеро в лісі
- Сонячне зимнє місто
- Жар-птиця
- Тропічні острови
- Підводні рифи
- Хурделиця у місті
- Місячна ніч на Дніпрі
- Захід сонця
- Метроміст
- Цвітіння маків (васильків, ромашок, ірисів, троянд або інших квітів)
- Автострада
- Нічне місто
- Південний порт
- Пляж
- Березовий гай
- Повітря часу
- Дощ восени
- Літня гроза
- На фермі

МКР 1. Створити формальну кольорову асоціативно-образну композицію на основі інтерпретації домінуючих формальних ознак обраного етностилю (із запропонованих у попередніх завданнях). Етностиль студент обирає самостійно.

Формат А4 - 1 шт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРНАМЕНТИКА.

Тема 6. Комбінаторика та стилізація – фундаментальна основи орнаменту. Лекція 2. Основи стилізації та формальної композиції в орнаментіці (симетрія, асиметрія, статика, динаміка, рівновага, домінанта, акцент). Варіативні основи стилізації. Лінійна та площинна комбінаторика (види площинних сіток). Класифікація орнаментів: образотворчий (біонічний, геральдичний тощо), абстрактний (геометричний, шрифтовий, технічний тощо), комбінований; за конструкцією (модуль (коло, багатокутник), стрічка, кут, сітка).

Практична робота 1. Виконання невеликих вправ з використанням графічних та пластичних засобів стилізації на основі зображення різних біонічних форм (флора і фауна).

Тема 7. Метроритмічна організація орнаментального ряду, лінійна та площинна комбінаторика.

Практична робота 2. Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням метричних та ритмічних повторів на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник) та комбінаторних сіток (лінійних та площинних) на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник).

Тема 8. Біонічні форми і комбінаторика.

Практична робота 3. Виконання невеликих вправ з використанням лінійної (фриз, бордюр, кайма) та площинної комбінаторики на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник) та стилізованих зображень біонічних форм.

Тема 9. Орнамент як універсальна візуально-комунікативна мова. Орнаменти у контексті історичних практик. Кольоро-графічні особливості

орнаментики різних історичних епох (Стародавній Єгипет, епоха античності, готика, Відродження, класицизм, бароко).

Практична робота 4. Виконання невеликих вправ зі стилізації біонічної форми у певних історичних стилях (Стародавній Єгипет, епоха античності, готика, Відродження, класицизм, бароко). Формат А4 – 10 шт.

Тема 10. Орнамент як універсальна візуально-комунікативна мова Нового та Новітнього часів (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм).

Практична робота 5. Виконання невеликих вправ зі стилізації біонічної форми у певних історичних стилях (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм). Формат А4 – 10 шт.

Тема 11. Проект «Орнамент в історичному контексті»

Практична робота 6. Виконання творчого завдання: створення орнаментально-декоративної композиції у певному історичному стилі з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних фігур (історичний стиль – за вибором студента). Формат А2 – 2 шт. (кольоровий та ч/б варіанти)

МКР 2. Створити формальну кольорову асоціативно-образну композицію на основі інтерпретації домінуючих формальних ознак обраного історичного стилю (із запропонованих у попередніх завданнях). Історичний стиль студент обирає самостійно.

Формат А4 - 1 шт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ЕТНОДИЗАЙН

Тема 12. Етнотрадиції як першоджерела сучасних об'єктів дизайну. Орнаментика в контексті розмаїтих етнокультурних традицій світу. Принципи трансформації та інтерпретації.

Практична робота 7. Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм в одному з розмаїтих етнічних стилів народів світу. Формат А4 – 5 шт.

Тема 13. Проект «Новорічна прикраса». Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності.

Практична робота 8. Розпис новорічної прикраси у контексті історичних орнаментальних практик та/або розмаїтих етнокультурних традицій світу. Формат приблизно А4 – 2 шт.

Тема 14. Проект «Орнемент в контексті розмаїття етнокультур світу»

Практична робота 9. Виконання творчого завдання: створення орнаментально-декоративної композиції у певному етнічному стилі з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних фігур (етнічний стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт. (кольоровий або ч/б варіанти).

Тема 15. Особливості вітчизняного декоративного мистецтва в контексті сучасної орнаментики. Регіональні особливості колористики та структури українських орнаментів.

Практична робота 10. На основі запропонованого візуального матеріалу аналіз характеру композиційних рішень, кольоро-графічної стилістики, структури в орнаментах різних областей України (Київщини, Полтавщини, Чернігівщини та інші). Виконання невеликих вправ зі створення стилізованих біонічних форм з урахуванням різних регіональних особливостей українського орнаменту. Формат А4 – 10 шт.

Тема 16. Вплив технологій народних промислів на стилістику орнаментів.

Практична робота 11. На основі запропонованого візуального матеріалу аналіз характеру композиційних рішень, кольоро-графічної стилістики, структури в орнаментах різних народних промислів України (ткацтво, вишивка, різблення тощо). Адаптація орнаментальних традиційних структур до модерністських та постмодерністських історико-культурних традицій. Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм враховуючи регіональні особливості українського орнаменту. Формат А4 – 10 шт.

Тема 17. Проект «Орнамент в контексті української етнокультури» з урахуванням модерністських та/чи постмодерністських графічних тенденцій.

Практична робота 12. Виконання творчого завдання: створення етнічної української орнаментально-декоративної композиції у модерністському чи постмодерністському стилі (стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт. (за вибором студента)

МКР 3. Створити формальну кольорову асоціативно-образну композицію на основі інтерпретації домінуючих формальних ознак одного з народних промислів України (із запропонованих у попередніх завданнях). Вид народного промислу студент обирає самостійно.

Формат А4 - 1 шт.

5. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю 1 семестр

№	Вид діяльності	ЗМ №1		ЗМ №2		ЗМ №3	
		К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	1	1	2	-	-
2	Відвідування практичних занять	-	-	1	17	1	18
3	Виконання завдання практич. заняття	-	-	6	60	6	60
4	Відвідування лабораторних занять	1	18	-	-	-	-
5	Виконання завдання лабораторних занять	5	50	-	-	-	-
6	Виконання завдання для самостійної роботи	1	5	6	30	6	30
7	МКР	1	25	1	25	1	25
8	Максимальна кількість балів за модуль	99		134		133	
9	Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта	366					
10	Коефіцієнт визначення успішності	3.66					

Критерії оцінювання рівня якості практичних завдань:

№з/п	Якість, що оцінюється у роботі	балів
1.	Своєчасність виконання	1
2.	Повнота обсягу виконання	1
3.	Самостійність (оригінальність трактовки) авторського задуму	2
4.	Складність концептуального рішення	3
5.	Якість виконання	4
6.	Загальна кількість балів за практичне завдання	10

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання**1 курс, 1 семестр**

Змістовий модуль та теми курсу	Години на виконання, передбачені ТП	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.		
Створення пошукових ескізів декоративної композиції. Кольоро-графічний варіативний пошук стилізаційної мови (5 шт. формат Ф5).	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.		
Створення пошукових ескізів стилізованих зображень біонічних форм (5 шт. формат Ф5).	2	5
Варіативний пошук стилізаційної мови.	2	5
Кольоро-графічні варіації теми.	2	5
Створення пошукових ескізів стилізацій біонічних форм у контексті історичних практик (5 шт. формат Ф5).	2	5
Варіативний пошук ескізів стилізаційної мови	2	5
Кольоро-графічні варіації теми.	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.		
Створення пошукових ескізів стилізацій біонічних форм у форматі етнокультур світу (5 шт. формат Ф5)	2	5
Створення пошукових ескізів новорічної прикраси.	2	5
Варіативний пошук стилізаційної мови.	2	5
Кольоро-графічні варіації теми.	2	5
Створення пошукових ескізів стилізацій біонічних зображень в українському стилі. Обрання найкращого (5 шт. формат Ф5)	2	5
Варіативний пошук стилізаційної мови	2	5
Кольоро-графічні варіації теми.	2	5
<i>Всього:</i>	<i>26 год.</i>	65

Критерії оцінювання рівня виконання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	К-ть балів
Продемонстровано: <ul style="list-style-type: none"> • самостійність авторського задуму та оригінальність стилізаційної мови • високу складність композиційної структури об'єкта • <u>застосування невеликих елементів схем залучених із відкритих джерел зі значною відповідною інтерпретацією</u> 	5
Продемонстровано: <ul style="list-style-type: none"> • самостійність авторського задуму • певну складність композиційної структури об'єкта • <u>застосування невеликих елементів схем, залучених із відкритих джерел, із певною відповідною інтерпретацією</u> 	4
Продемонстровано: <ul style="list-style-type: none"> • композиційну посередність структури об'єкта • невисоку виконавську майстерність у процесі виконання роботи • <u>застосування великих елементів схем залучених із відкритих джерел (без відповідної інтерпретації)</u> 	3
Продемонстровано: <ul style="list-style-type: none"> • посередність композиційної структури об'єкта в неповному обсязі • <u>застосування великих елементів схем залучених з відкритих джерел (без відповідної інтерпретації)</u> 	2
Продемонстровано: <ul style="list-style-type: none"> • не повний об'єм завдання, • у процесі виконання завдання виявлено чимало помилок та відвертих запозичень <u>із відкритих джерел</u>; • <u>структура об'єкта повністю виконана за схемами, залученими із відкритих джерел</u> 	1

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю (т.зв. портфоліо-контроль).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Орнаментика та етнодизайн» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Завдання модульних контрольних робіт

№ з/п	Зміст завдання	Формат аркуша	Кількість аркушів	Вимоги	Матеріали/інструменти	Техніка виконання
МКР 1	Створити формальну декоративну кольорову асоціативно-образну композицію на основі різних принципів моделювання кольорових асоціацій та стереотипів сприйняття з урахуванням особливостей різних емоційних станів людини (на умовах протиставлення пар емоцій). Пари емоційних станів людини студент обирає самостійно.	A4	1	Використання кольорової виключно ручної техніки виконання (без застосування комп'ютера)	ч/б та кольорові туші, гуаш, лінери, гелеві ручки, олівці, фломастери, кольоровий папір, оракал (кольоровий папір з нанесеним клеєвим шаром), клей, скотч.	(графіка, аппликація, мішана техніка) – за вибором студента.
МКР 2	Створити формальну кольорову асоціативно-образну композицію на основі інтерпретації домінуючих формальних ознак обраного історичного стилю (із запропонованих у попередніх завданнях). Історичний стиль студент обирає самостійно.	A4	1			
МКР 3	Створити формальну кольорову асоціативно-образну композицію на основі інтерпретації домінуючих формальних ознак одного з народних промислів України (із запропонованих у попередніх завданнях). Вид українського народного промислу студент обирає самостійно.	A4	1			

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • самостійність авторського задуму; • оригінальність стилізаційної мови; • нестандартна інтерпретаційна виразність елементів <u>схем залучених із відкритих джерел</u>; • висока складність композиційної структури об'єкта; • застосування невеликих елементів схем із відкритих джерел (не більше 15 % від загального об'єму роботи) • виконавська графічна майстерність на дуже високому рівні якості 	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> • самостійність авторського задуму • стилізаційна графічна мова на основі реалізму; • посередня інтерпретаційна виразність елементів <u>схем залучених із відкритих джерел</u> • певна складність композиційної структури об'єкта 	17 – 20

<ul style="list-style-type: none"> • <u>застосування невеликих елементів схем, залучених із відкритих джерел (не більше 30 % від загального об'єму роботи без відповідної інтерпретації)</u> • виконавська графічна майстерність на високому рівні якості з незначними похибками; 	
<ul style="list-style-type: none"> • запозичення авторського задуму із відкритих джерел з мінімальними інтерпретаційними доопрацюваннями; • реалістичний стиль виконання форм; • відсутність інтерпретаційної виразності елементів схем залучених із відкритих джерел; • посередність композиційної структури об'єкта; • <u>застосування великих елементів схем, залучених із відкритих джерел (близько 50 % від загального об'єму роботи без відповідної інтерпретації).</u> • виконавська графічна майстерність на середньому рівні якості з похибками 	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> • запозичення авторського задуму із відкритих джерел з мінімальними інтерпретаційними доопрацюваннями; • реалістичний стиль виконання форм; • посередність композиційної структури об'єкта в неповному обсязі • <u>застосування великих елементів схем, залучених із відкритих джерел (близько 70 % від загального об'єму роботи без відповідної інтерпретації)</u> • виконавська графічна майстерність на середньому рівні якості без похибок. 	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> • запозичення авторського задуму із відкритих джерел без інтерпретаційних доопрацювань; • примітивний стиль виконання форм; • посередність композиційної структури об'єкта в неповному обсязі • <u>застосування великих елементів схем, залучених із відкритих джерел (близько 85 % від загального об'єму роботи без відповідної інтерпретації)</u> • виконавська графічна майстерність на низькому рівні якості з великою кількістю похибок. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> • виконання завдання не закінчено; • відверте запозичення авторського задуму; • примітивний стиль виконання форм; • посередність композиційної структури об'єкта в неповному обсязі • <u>застосування схем, залучених із відкритих джерел (близько 100 % від загального об'єму роботи без відповідної інтерпретації)</u> • <u>дуже низький рівень виконавської графічної майстерності з великою кількістю похибок</u> 	1 – 4

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання**

Форма проведення семестрового контролю – залік.

Оцінка виставляється за результатами роботи впродовж семестру.

Визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістових модулів та балів, отриманих за результатами модульного контролю. Складається з рівня якості виконання практичних й самостійних робіт, систематичної активної роботи.

Оцінка за шкалою університету	Критерії оцінювання
90 – 100 балів	виставляється за відмінний рівень знань основних прийомів композиції, уміння інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури з використанням різних засобів виділення головного та другорядного, гармонійне розташування зображення у площині аркуша не переобтяжуючи композицію, неординарне креативне вирішення, виразність, розуміння стильової єдності між темою, образом, зображенням та конфігурацією орнаментальних структур; кольорова єдність та гармонія у відповідності до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
82-89 балів	виставляється за добрий рівень знань основних прийомів композиції, уміння інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури з використанням різних засобів виділення головного та другорядного, гармонійне розташування зображення у площині аркуша не переобтяжуючи композицію, поєднання шрифту та фотозображення не переобтяжуючи композицію, кольорова єдність та гармонія у відповідності до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
75-81 балів	виставляється за знання основних прийомів композиції, інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури проте не досконале використання засобів виділення головного змісту тексту, не виразне застосування кольору, не узгодженість та не відповідність власної графічної інтерпретації до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
69-74 балів	виставляється за знання основних прийомів композиції, певні навички в інтерпретуванні історичних та етнічних мотивів у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури, проте не досконале використання засобів виділення головного змісту тексту, не виразне застосування кольору не узгодженість стилю інтерпретацій та тематики зображення

60-68 балів	виставляється за незадовільний рівень знання прийомів композиції, відсутність навичок в інтерпретуванні історичних та етнічних мотивів у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури, погане зображення, не узгодженість стилю елементів зображення.
0-59 балів	виставляється за майже відсутні знання прийомів композиції, погане застосування ритміки у проектуванні орнаментальних структур, неузгодженість стилю та кольору

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82=89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«Орнаментика та етнодизайн»**

1 семестр - разом: 150 год., з них: лекції – 6, практичних – 72 год., лабораторних – 36 год., самостійна робота – 26 год., МКР – 10 год., семестровий контроль – залік.

1 семестр						
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Колористика.		ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Орнаментика.		ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Етнодизайн.	
бали	99		134		133	
Лекції	Т 1. Колористика.	-	Т 6. Основи стилізації. Варіативність в орнаментіці.	-	Не передбачені	-
бали	1	-	2	-	-	-
Практ. відвідув.						
бали			8	9	10	9
Лаб. відвідув						
бали	8	10				
Теми практ. занять			Т 6. Варіативні основи стилізації.	Т 9. Регіональні особливості колористики українських орнаментів	Т 12. Орнаментика в контексті розмаїтих етнокультурних традицій світу.	Т 15. Орнаменти в контексті історичних практик.
			Т 7. Метроритмічна організація орнаментального рядка, лінійна та площинна комбінаторика.	Т 10. Вплив технологій на стилістику орнаментів.	Т 13. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності. Проект «новорічна прикраса».	Т 16. Орнамент як універсальна візуально-комунікативна мова Нового та Новітнього часів.
			Т 8. Біонічні форми і комбінаторика.	Т 11. Проект «Орнамент в контексті української етнокультури»	Т 14. Проект «Орнамент в контексті розмаїття етнокультур світу»	Т 17. Проект «Орнамент в історичному контексті»
Теми лабораторних. занять	Т 1. Закономірності кольорових композицій.	Т 4. Символіка кольору. Моделювання кольорового клімату. Т 5. Асоціативність кольорів. Проект «Тематична декоративна образно-асоц.композиція»				
	Т 2. Кольоровий контраст-нюанс та кольорова гармонія.					
	Т 3. Колорит, типи кольорових сполучень.					
бали	30	20	30	30	30	30
Сам.роб.		Завдання №1	Завдання №2	Завдання №5	Завдання №8	Завдання №11
			Завдання №3	Завдання №6	Завдання №9	Завдання №12
			Завдання №4	Завдання №7	Завдання №10	Завдання №13
бали	-	5	15	15	15	15
Поточ. контр.(бали)	МКР - 25		МКР - 25		МКР - 25	
Разом за ЗМ 1 – 99 бал.			Разом за ЗМ 2 – 134 балів.		Разом за ЗМ 3 – 133 бали.	
Разом за семестр – 99+134+133= 366 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 0,99+1,34+1,33=3.66)						

8. Рекомендовані джерела

Основна література

(Модуль 1-2)

1. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип 1: Гарнитуры словолитии О.И.Леман. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2612/>
2. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип.2: Концовки. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с. Ідентифікаційний код: 2613
<http://elib.kubg.edu.ua/2613/>
3. Дагддиян, К.Т. Декоративная композиция: учебн. пособие. – Ростов на Дону: Феникс, 2010. – 315 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4125/>
4. Емшанова Н.А., Ворончихин Н.С. Орнаменты. Стили. Мотивы. – Издательский дом «Удмуртский университет», 2001. – 90с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2936/>
5. Ивановская , В.И. Индийские орнаменты. М., 2008. – 223 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2925/>
6. Ивановская , В.И. Исламские орнаменты. М., 2007. – 208 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2691/>
7. Ивановская , В.И. Кельтские орнаменты. М., 2003. – 175 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2692/>
8. Ивановская , В.И. Орнамент стиля модерн. М., 2007. – 192 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2930/>
9. Ивановская , В.И. Орнаменты древней Америки. М., 2007. – 176 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/3220/>
10. Ивановская , В.И. Скандинавские орнаменты. М., 2008. – 194 С.
<http://elib.kubg.edu.ua/2929/>
11. Коновалова О.В. Мотиви української народної орнаментики як складова знакової системи національного графічного дизайну / Коновалова О.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://elibrary.kubg.edu.ua/884/1/%D0%9E_Konovalova_KKUIBG_IM.pdf
12. Маккэлэм Г.Л. 4000 мотивов: цветы и растения. Справоник. – М. : Астрель, 2006. – 384 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4124/>
13. Чернихов Я.Г. Орнамент: композиционно-классические построения. – М. : «Сварог и К», 2007. – 200 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2600/>
14. Янішевська Н. Філософія орнаменту / Янішевська Н. // Вісник ХДАДМ, №1. – Х.: ХДААДМ, 2011. – С. 151-154: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnik.org/pdf/v2011-01-36-yanishevaska.pdf>

Додаткова:

1. Бесчастнов Н. Художественный язык орнамента / Бесчастнов Н. – М.: Изд-во «Владос», 2010. – 368 с.
2. Благова Т.Ю. Креативные методы дизайна. Учебное пособие / Т.Ю. Благова. – Благовещенск: Изд-во АмГУ, 2015. – 72 с.

3. Буткевич Л.М. История орнамента : учеб. Пособие / Л.М. Буткевич. – М.: ВЛАДОС, 2008. – 268 с.
4. Бхаскаран Л. Дизайн и время/ Пер. с англ. И.Д.Голыбиной / Бхаскаран Л. – М.: АРТ-РОДНИК, 2006. – 256с.
5. Герчук Ю. Что такое орнамент. Структура и смысл орнаментального образа / Герчук Ю. – М.: РИП-Холдинг, 2013. – 304 с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник / Даниленко В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
7. Лагутенко О.А. Українська графіка ХХ століття: навч. посібник / Лагутенко О.А. — К.: Грані-Т, 2011. – 184с.
8. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.1. – 262 с.
9. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.2. – 250 с.
10. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / Селівачов М.Р. – К.: Редакція вісника «Ант», 2009. – 408 с.
11. Сухарева Н.В. Орнаменты всех времен и стилей / Сухарева Н.В. – М.: Олма Медиа Групп, 2014. – 448 с.
12. Урицкая М.А. Восточный дневник дизайнера / Урицкая М.А., Исаев И.А., Яковлев С.А. . – М.: Изд.дом «Ниола 21 век», 2006. – 240 с.
13. Фокина Л.В. Орнамент. Учебное пособие / Фокина Л.В. – М.: Феникс, 2005. – 172 с.
14. Школа рисования : Стили в искусстве. Орнаменты и декоративные мотивы/ отв. ред. Т. Граблевская. – М.: АСТ: Астрель, 2006. – 320 с.

(Модуль 3)

1. Иттен И: Искусство цвета. - М.: Аронов, 2001.
2. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве. — Минск, Беларусь, 2002.
3. Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.

Додаткова:

4. Все о технике: Цвет. - АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.: ил.
5. Кандинский В. О духовном в искусстве. -Л. 1990.
6. Малявин В.В. Китайское искусство: Принципы. Школы. Мастера. – М.: "ОАО Люкс": "Издательство Астрель": "Издательство АСТ", 2004. – 432 с.: ил.
7. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
8. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.: ил.

Інформаційні ресурси

Використання студентами Web-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, лабораторних практичних завдань;
- інформація про кольорознавство та використання нових досягнень у дизайні з вивчення кольору;
- фотографії зразків творів мистецтва та дизайну;
- інформаційно-методична підтримка студентів.

Корисні Інтернет-сайти:

1. <http://wellstyled.com/tools/colorscheme2/index-en.html>
2. <http://mironovacolor.org/>
3. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Itten/index.php -
4. <http://www.kuvvatov.narod.ru/Html-rus/biblio/Color/>
5. <http://www.colorblender.com/>
6. <http://www.colormatch.dk>
<http://mikhailkevich.narod.ru/kyrs/kompozicia/ds1.html>